

CERKNIŠKO JEZERO

Cerkniško jezero leži v jugozahodni Sloveniji, natančneje v južnem delu Cerkniškega polja. Je največje presihajoče jezero v Sloveniji in ima površino 26 km², ko pa je kraško polje poplavljeno, pa je površina lahko velika celo do 38 km². V največjem obsegu je dolgo 10,5 km in široko 4,7 km. Največja globina jezera je približno 10 m, gladina pa niha okoli 550 m nadmorske višine.

Na Loškem polju ponika potok Obrh in pride na površje na Cerkniškem polju kot potok Stržen. V jezero priteka tudi voda iz podzemlja ene najlepših vodnih jam - Križne jame. V kraško polje se stekajo Cerkniščica in pa vode, ki prihajajo iz hribovja Javorniki. Vsa ta voda ponika v požiralnikih na Cerkniškem polju v večih smereh.

Cerkniško jezero se napolni v glavnem po jesenskem deževju in spomladi, ko se tali sneg. Presiha maja ali junija, včasih pa tudi pozimi.

Pomoembno je zaradi gojenja rib, ki jih ob suši varujejo v delu jezera, ki ne presahne. Okolica jezera je gnezdišče mnogih vrst ptic.

Problem stalnega presihanja

Najbolj pereč problem jezera v zadnjem desetletju je vodni režim. Dogaja se, da jezero presiha tako rekoč kar naprej, oziroma je bolj suho kot vodnato.

Z okoljevarstvenega pogleda je takšno stanje za vodne in obvodne živali katastrofalno. Ribja drst na primer je zaradi hitrega nihanja vode zelo otežena, dostikrat pa povsem propade. Ob vsakem presihanju pa kljub prizadevanju cerkniških ribičev veliko rib pogine.

Osuševalni posegi

Vzrok za pomanjkanje stalne vode na jezeru so osuševalni posegi, predvsem tisti konec 19. in v začetku 20. stoletja. Ribiška družina Cerknica si je zato prizadevala popraviti negativne posledice teh posegov in zgradila nekaj umetnih vodnih zadrževalnikov. Ti jezovi motijo nekatere lastnike zemljišč in tiste, ki ne vedo, zakaj so zgrajeni. Poleg tega se je zaradi pospešenega odtoka vode znižal tudi nivo podtalnice, kar v sušnem obdobju povzroča pospešeno vdiranje novih brezen, le-ta pa ogrožajo stalne vode. Vendar pa v suši vseeno ne presahne vso jezero in tako nudi vsaj nekaj življenjskega prostora živalstvu.

Onesnaženost vode

Ko govorimo o ogroženosti jezera, ne moremo mimo onesnaženja vode. Najbolj

problematičen je dotok jezera Cerknjščica, ki je v svojem spodnjem toku tako rekoč "gnojnica", za kar je kriva neustrezna kanalizacija.

Pogini rib se na tem predelu v zadnjih letih vrstijo v večjem ali manjšem obsegu vsako leto. Onesnaženje je bolj pereče v sušnem obdobju, ker je koncentracija odplak večja. Ko je jezero polno, pa le-to deluje kot rastlinska čistilna naprava. Znano je, da kraško podzemlje slabo očisti vodo. Zato je najhuje to, da Cerknjško jezero onesnažuje vodno zajetje v Malnih na Planinskem polju, ki je namenjeno vodooskrbi širšega območja Postojne.

